

בש"פ 9905/16 - פלוני נגד פלונית, פלוני, בית הדין הרבני האזורי חיפה

בבית המשפט העליון

בש"פ 9905/16

כבוד הנשיאה מ' נאור
פלוני

לפני:
ה המבקש:

נ ג ד

1. פלונית
2. פלוני
3. בית הדין הרבני האזורי חיפה

המשיבים:

הودעה ודין לפי סעיף 2(ב) לחוק בתי דין דתים (מניעת
הפרעה), התשכ"ה-1965

תאריך היישיבה: ג' בשבט התשע"ז (30.1.2017)

בשם המבקש: עו"ד אלן עושרת

בשם המשיב 1: עו"ד טל איטקין

בשם המשיב 2: עו"ד מאיר בן חיים

בשם המשיב 3: עו"ד רפי רכס

החלטה

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. ביום 19.12.2016 הודיע בית הדין הרבני האזרחי בחיפה על החלטתו להטיל על המבוקש, שהינו אביו של המשיב 2 (להלן: הבעל), מאסר למשך 72 שעות וקנס כספי בסך 30,000 ש"ח. בית הדין ציין בהחלטה כי במהלך הדיון שהתקיים בבית הדיון ביום 19.12.2016, בנסיבות המבוקש ואחות הבעל, התנהג המבוקש באופן מבהה, עצקי ומאיים כלפי בית הדיון, התקירב לעבר הדיינים, והניף ידים כלפי אב בית הדיון. לשיטת בית הדיון, המבוקש הותה מסטר פעמים כי באם ימשיך בהתנהגותו הוא עלול להיעצר ואף להיקנס, ועל אף זאת המבוקש לא שעה להתראות בית הדיון ולא חдал מהתנהגותו. לפיכך, הודיע בית הדיון על הנקיטה בסנקציות האמורויות כלפי המבוקש, תוך שהוא מוסיף פעמים כי בהטלת העונשים התחשב בית הדיון גם בנסיבות ובגדרוifs שההשראת המבוקש מוחז לאולם בית הדיון, בדיון אחר שנערך ביום 3.1.2016.

2. בהודעה שהועבירה לעוני על ידי בית הדיון ציין כי העונשים הוטלו בהתאם להוראות חוק בתי דין דתיים (מניעת הפרעה), התשכ"ה-1965 (להלן: חוק מניעת הפרעה). מנגד, בפקודת המאסר ציין שהסנקציות הוטלו מכוח סעיף 3 לחוק בתי הדיון הרבנים (קיים פסק דין של גירושין), התשנ"ה-1995; ואילו בהחלטת בית הדיון הרבני עצמה נכתב כי הסנקציות הוטלו מכוח סעיף 7(א) לחוק בתי דין דתיים (כפיות צוות ודריכי דין), התשט"ז-1956. בהחלטתי מאותו יום הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר ותשלום הקנס שהוטל על המבוקש עד למתן החלטה אחרת; ביקשתי את עדמת הצדדים; והוריתי לבית הדיון הרבני להבהיר מפורשות מכוח איזה חוק הוטלו העונשים. עקב תקלת, שוחרר המבוקש מהמאסר רק ביום 20.12.2016, כר' שעשה במאסר כ-24 שעות.

3. ביום 20.12.2016 הבahir בית הדיון הרבני כי עונשי המאסר והקנס ניתנו מכוח סעיף 2(א) לחוק למניעת הפרעה, ולא מכוח החוקים האחרים שצינו בשגגה. בית הדיון אף הוסיף כי המבוקש התנהג בדיון בדרך של אלימות, הקים רוש באולם בית הדיון, התקירב למושב הדיינים, צרע, צעק, הניף ידים בצורה מאימת, והפריע למלאכו הסדר של הדיון.

4. ביום 25.12.2016 הגישה המשיבה 1 (להלן: האישה), את תגובתה. האישה צינה בתגובהה כי לא נכח בדיון מושא הליר זה, אולם לשיטתה בית הדיון פעל בהתאם לסטנדרטי שבחוק ובפסיקתה. ביום 30.12.2016 העביר בא-כוח בעל את תגובתו. לטענותו, הוא לא זמין לדין בו זמנו בני משפחתו של הבעל, ואין לו כל ידיעה על אודות ההתרחשויות באולם בית הדיון, אלא מקרים הפרטוטוקולים לאחר מעשה. מכל מקום, ביקש בא-כוח בעל לציין כי יציגו את בעל נעשה ביום בעל כורחו, לאחר שביקשו לשחרור מייצוג נדחתה על ידי בית הדיון הרבני.

5. ביום 1.1.2017 הגיע המבוקש את תגובתו. בפתח התגובה, ביקש המבוקש לזמן לדין בפניו לשם ביטול הקנס והמאסר שהוטלו עליו, לשיטתו, שלא כדין. לטענת המבוקש, בית הדיון נהג שלא כשרורה בכך שדגג למאסרו עוד בטרם מסירת הودעה מתאימה לבית משפט זה, ורק מטעם זה מתבקש שאורה על ביטול העונש. לגופו של עניין, הבהיר המבוקש את המיחס לו ואף טען שלא הווזהר כדין כי ייאסר למשך 72 שעות או שיוטל עליו קנס בסך 30,000 ש"ח (זההր מקסס של 10,000 ש"ח בלבד וממאסר של 24 שעות). לחלוין, טען המבוקש כי ניתן היה להטיל עליו סנקציה מידית יותר כגון הוצאה למספר דקות מוחז לאולם או קנס מתון יותר בסך של כמה מאות שקלים בלבד. עוד קיבל המבוקש על כר' שבית הדיון התחשב בהטלת הסנקציות גם באירוע שairyut, לכואורה, בדיון מיום 3.1.2016, כאשר אין כל הוכחה שהmoboksh אכן התנהג כפי שמייחס לו, ואף לא ניתן לו לטעון נגד כר'. המבוקש אף טען כי בשל העדר הקויורנטיות בין החלטת בית הדיון לבין פקודת המאסר, באשר לסטמכות הטלת העונש – יש לפסול את העונשים. בנוסף ציין המבוקש כי לא היה מיוצג בעת הדיונים בפני בית הדיון האזרחי.

6. בהחלטתי מיום 5.1.2017 הוריתי כי התקיק יקבע לדין בפניי, תוך שהבהת כי עונשי המאסר והקנס מושאי הילך זה מעוכבים עד למתן החלטה אחרת. ביום 30.1.2016 התקיים דין על-פה בפניי במלכו שמעתי את טענות הצדדים.

דין והכרעה

7. בפתח הדברים אזכיר כי לנוכח הבהתה בית הדין כי הטיל את הסנקציות מכוח החוק למניעת הפרעה, יתמקד הדיון בהילך לפי חוק זה. מכל מקום – ובמברט צופה פני עתיד – ברצוני להציג כי על בת הדין להקפיד לנוקב בבדיקה ובאופן עקבי בחוק הספרטיפי מכוחו הם פועלים, ולהימנע מיצירת תקלות וטעויות מיותרות כפי שאירעו בהילך דן. זו לא הפעם הראשונה שמתחרשת תקלה מעין זו (ראו למשל החלטתי מיום 13.3.2016 בתיק בש"פ 16/2044 פלונית נ' פלוני), וראוי שתתיה זו הפעם الأخيرة.

8. לגופו של עניין, פרוטוקול הדיון משמש לדידי ראייה לכל מה שאירע בבית הדין. זאת, בפרט שלא התבקש תיקון הפרוטוקול ביחס לחלקם הקשורים בהתנהגות המבוקש. יתרה מכך, בא-כוח המבוקש אף ציין בפניי במהלך הדיון כי התבקש תיקון הפרוטוקול ביחס לחלקם הקשורים לעדותה של אחת מבנותיו של המבוקש, והדבר אף מחזק את המסקנה האמורה בבחינת "מכל ההן נשמע הלאו".

9. לפי ההלכה הפסוכה, תנאי לאפשרות הענישה מכוח החוק למניעת הפרעה הוא בהתראה מפורשת לצד המפריע בנוגע לטלת הטלת סנקציה, אשר הובאה לידיתו (ראו למשל: בש"פ 2022/98 רידר נ' הרב אוחזין, פ"ד נב(2) 93, 86 (1998) (להלן: בש"פ רידר); בש"פ 16/4263 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 להחלטתי (30.5.2016); בש"פ 10071/06 פלוני נ' פלוני, פסקה 4 להחלטת השופט ד' בינוי (7.12.2006)). רישום בעניין זה אף חייב להופיע בפרוטוקול (ראו: בש"פ 2914/93 דראק נ' מדינת ישראל (10.6.1993); בש"פ 96/1362 פלוני נ' בית הדין הרבני האזרחי בירושלים (17.7.1996)). יתרה מכך, על בית הדין לצין בפרוטוקול, בצוורה מפורטת ומדויקת ככל הניתן, את מהותה של הפרעה אשר נעשתה בפניו. זאת, שכן אחרת כיצד יוכל נושא או נושא בית המשפט העליון להעיבר תחת שבט ביקורתם את ההחלטה בית הדין אם לא ידעו מה אירע בבית הדין? פים לענייננו דברי השופט מא' חסין בש"פ רידר:

"... אין צורך, כמובן, שבית-הדין יאריך בדיורו ויפרש כל מילה שנאמרה וכל תנועה שנעשתה נוכח פניו. ואולם חשוב היא המוטלת על בית-הדין, לפרש ולפרט בפרוטוקול ولو את עיקרי הדברים... בית-הדין משמש – בה-בעת – גם בית-דין גם מואשים, ומעשהו של מואשם במשפט פלילי מן-המנין חייב כתבת-אישום להכיל – בדברו של סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 – 'תיאור העבודות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבירר'. הנה הוא כתבת-אישום במשפט פלילי רגיל, וממנו נלמד ונדע כי שומה עליו על בית-הדין לכתוב בפרוטוקול כתוב אישום' כהילכתו, כתבת-אישום שבגינו מרשע הוא את מי שהפר את שלוחות בית-המשפט. רק כך ניתן לשלווח אדם אל בית-האסורים. רק כך ניתן להטיל על אדם קנס-עונשיים.

כך לעניין 'כתב האישום' וכן לעניין היותו של בית-הדין 'עד' למעשה הפרעה. שהרי לא עולה על הדעת להרשיע אדם בדיינו על-פי עד שיעיד כי אותו אדם 'הಚזיף פניו' כלפי בית-הדין, וכך ולא עוד. כיצד החזיף פניו? מה אמר? האם העווה פניו? האם הרום קולו? האם רקע ברגלו? ועל-פי דוקטרינת 'האחדת-הרשויות' נאמר, כי שומה עליו על בית-הדין לפרש בפרוטוקול פרטיה של אותה החצפת-פנים" [ההדגשות הוספו – מ.ב.].

עמוד 3

10. כפי שעה מפורטוקול הדיון בעניינו, המבוקש קיים בהתנהגו את תנאי סעיף 2(א) לחוק למניעת הפרעה. הוא התפרע באולם בית הדין הרבני, הוא צעק והפריע לדינים מלא תפיקdem, הוא קרא לאב בית הדין שקרן. מעשו פורטו בפרוטוקול בפיווט הנדרש (וראו למשל: "אבי הבעל מתקרב לכיוון בית הדין עם ידיים מונפות בצעקות רמות" – שורה 23 לפרטוקול; "אבי הבעל התקrab לכיוון בית הדין עם ידיים מונפות וצעק 'ישקרן'" – שורה 26 לפרטוקול; "אבי הבעל ממשיך לצעק" – שורה 32 לפרטוקול). המבוקש אף הזהר על ידי בית הדין מספר פעמים כי הוא צפוי לעונש ("מתירה בבעל על מאסר והוצאות" – שורה 13 לפרטוקול; "מתירה באבי הבעל בשנית באמ ימשיך בהתנהגות זו יעצר ויקנס" – שורה 15 לפרטוקול; "נעוצר אותו ויטלו עליך 10,000 ש"ח הוצאות" – שורה 17 לפרטוקול; "התירה באבי הבעל מספר פעמים והינו ממשיך לצעק" – שורה 19 לפרטוקול; "אתה תעצר ל-24 שעות" – שורה 24 לפרטוקול). המבוקש אף היה מודיע להתראות אלו כאשר הצהיר על נוכנותו להישלח למאסר ("תעצור אותו ל-20 יום" – שורה 25 לפרטוקול). בנסיבות אלה, נחה דעתך כי בית הדין הרבני לא חרג מסמכותו כשהטיל את עונשי המאסר והקנס.

11. אף לא שוכנעתי כי בעניינו הסנקציה שהוטלה היא מעבר למידה הדרישה (ראו והשוו: בש"פ 10071/06 פלוני נ' פלוני, בו הטיל בית הדין הרבני על המבוקש עונש מאסר למשך 30 ימים; בש"פ 4833/12 פלוני נ' פלונית (24.6.2012), בו הטיל בית הדין הרבני על המבוקש עונש מאסר למשך שלושה חודשים; בש"פ 6057/95 אוריאל נ' בית הדין הרבני האזרוי אשדוד (13.10.1995) (להלן: עניין אוריאל), בו הטיל בית הדין הרבני על המבוקש עונש מאסר למשך שלושה חודשים; ובש"פ 6342/05 פלוני נ' פלוני (6.7.2005) (להלן: עניין אוריאל), בו הטיל בית הדין הרבני על המבוקש עונש מאסר למשך שבועיים ימים)). מכל מקום, אבקש לחזור ולהזכיר "מושכלות ראשונים" לפיהם גם בעניין זה, כבעיניים אחרים, על בית הדין לפעול על פי עיקרונות המידיות. יש לבחור בסנקציות מתונות, ולהעלות במדרגות, עד לאוთה סנקציה המבטיחה את מטרת הענישה והפוגעת במפריע במידה הפחותה" (עניין אוריאל). חזקה על בתיהם הרבנים כי הם פועלים בהתאם לעיקרונות זה, ואף ימשכו לפעול לאורו בעתיד.

12. חرف האמור עד כה, ברצוני להציג כי חובת מתן ההתראה מכוח החוק למניעת הפרעה אינה כוללת בחובה התראה מפורשת לעניין העונש הספציפי בו בכוונת בית הדין לנ��וט, דהיינו מאסר למשך פרק זמן מסוים או קנס בסכום מסוים. משכך, אזהרת בית הדין כי יטיל על המבוקש עונש מאסר למשך 24 שעות או קנס בסכום של 10,000 ש"ח לא הייתה נדרשת לכתילה. אולם, לתפישתי, משעה שבחר בית הדין להתריע ביחס לנקייטה בעונש ספציפי, הוא מחויב להטיל את אותו העונש הספציפי לגביו זהה. בית הדין התרה במבוקש למעשה "כמה" עלה לו אם ימשיך בהתנהג כי שנגה, ועל כן עליי לפעול בהתאם להתראות זו. בעניינו המשמעות היא שהיא על בית הדין להטיל על המבוקש עונש מאסר של 24 שעות וקנס בסכום של 10,000 ש"ח – בהתאם להתראות המפורשת שנרשמה בפרטוקול – ולא למעלה מכך.

13. לנוכח האמור, אני מורה שבמקרה דין יש להטיל על המבוקש את הסנקציות עליהן הזהר במפורש על ידי בית הדין, קרי מאסר למשך 24 שעות וקנס בסך 10,000 ש"ח. נכי ימי מעצר של אדם מתוקפת המאסר שנגזרה עליו הושראה בפסקה זה מכבר. הדבר נובע מהזכות לחיירות, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ומהימנעות מכפל עונשה. לפיכך, ימי מעצר לא יnocנו מעונש המאסר רק במקרים חריגים במיוחד (ראו למשל: רע"ב 4865/04 מדינת ישראל נ' סoiseה, פ"ד ס(2) 63-62, 57 (2005); ע"פ 4152/13 ישראלי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (13.8.2014)). להיות שבעניינו המבוקש כבר נאסר למשך 24 שעות, יש להסתפק במשך זמן זה, והמבוקש לא יאסר לפרק זמן נוסף. עיקוב הביצוע שהטלתי על עונשי המאסר והקנס מוסר בזה, והמשמעות היא שעל המבוקש לשלם קנס לאוצר המדינה בסך 10,000 ש"ח.

14. התיק מתנהל תחת חיסין אולם נראה לכואrho שאין מניעה לפרסום ההחלטה הנוכחית ללא ציון שמות הצדדים.
הצדדים מתבקשים להתייחס לעניין זה עד ליום 5.2.2017.

ניתנה היום, ד' בשבט התשע"ז (31.1.2017).

הnbsp;אnbsp;הnbsp;
